

SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

NR 1 1973

Nyheter i skattelagstiftningen vid 1973 års taxering

Av skattedirektören Christer Jarenius

I det följande lämnas en översiktlig redogörelse för de nyheter i fråga om den direkta beskattningen som för första gången skall tillämpas vid 1973 års taxering. För de mera betydande nyheterna har utförligt redogjorts i särskilda artiklar i denna tidskrift. Den som är intresserad av ett noggrannare studium hänvisas till dessa artiklar samt till lagstiftningens förarbeten. Uppgift om författningsnummer, nummer på propositioner och utskottsbetänkanden samt hänvisning till aktuella artiklar i denna tidskrift lämnas i anslutning till redogörelserna för de olika nyheterna.

Ändrade regler för den särskilda fastighetstaxeringen

SFS 1972: 169–171 och 443 (prop 1972: 49; SkU 23) SN 1972 s 447–457 (Ulla Wadell)

På grundval av ett av 1971 års fastighetstaxeringsutredning avgivet delbetänkande "Ny- och omtaxering av fastighet" (DS Fi 1971:13) har i proposition 1972:49 framlagts förslag till ändringar i de bestämmelser som reglerar den särskilda fastighetstaxeringen. Riksdagen har godkänt förslagen.

De nya bestämmelserna innebär i huvudsak följande.

Ny- eller omtaxering av fastighet under löpande femårsperiod skall liksom hittills ske bara under förutsättningar som särskilt anges i kommunalskattelagen (KL). Möjligheterna till ny taxering har emellertid utvidgats.

Ny taxering av fastighet skall under löpande taxeringsperiod ske, om

- 1) taxeringsenhet har nybildats eller ombildats,
- 2) ändring har skett i taxeringsenhetens beskattningsnatur, dvs dess karaktär av jordbruksfastighet eller annan fastighet,

- 3) taxeringsenhet, som förut har varit undantagen från skatteplikt, blivit skattepliktig eller förut skattepliktig taxeringsenhet har övergått till att vara icke skattepliktig,
- 4) bebyggelse har skett på obebyggd taxeringsenhet eller bebyggelse har rivits, brunnit ned eller förts bort,
- 5) taxeringsenhets värde har ökat eller minskat med en femtedel, dock minst 10 000 kr, genom förändring i fråga om byggnadsbestånd eller markanläggning,
- 6) taxeringsenhets värde har minskat med minst en femtedel, dock minst 10 000 kr, genom skogsavverkning, täktverksamhet, skogsbrand, vattenflöde o d,
- 7) taxeringsenhets värde har ökat eller minskat med minst en femtedel, dock minst 10 000 kr, till följd av att generalplan, stadsplan eller byggnadsplan har fastställts, att myndighet eller domstol beslutat ändring i fråga om förfogande – eller nyttjanderätt till taxeringsenhet, att avgift till allmän va-anläggning eller gatukostnadsbidrag har erlagts, allt endast under förutsättning att ägare eller kommun begärt ny taxering,
- 8) taxeringsenhets värde har minskat med minst hälften till följd av stadigvarande nedläggning av rörelse, dock endast om ägaren har begärt ny taxering.

Har i fall som avses under 5) taxeringsenhetens värde ökat på grund av nedlagda kostnader, som uppgår till minst 1 milj kr, får ny taxering ske oberoende av spärrreglerna.

En väsentlig nyhet är att skyldigheten att deklarerera utan anmaning har upphört. Det har emellertid föreskrivits en rätt att genom deklaration eller framställning påkalla ny taxering. Deklaration resp framställning skall inges senast den 15 februari taxeringsåret till länsstyrelse, lokal skattemyndighet eller ordföranden i den taxeringsnämnd, som skall taxera fastigheten.

Den nya lagstiftningen tillämpas första gången vid 1973 års särskilda fastighetstaxering.

Riksskatteverket (RSV) har den 8 och 23 november 1972 fastställt anvisningar angående den särskilda fastighetstaxeringen. Vidare har RSV med hänsyn bl a till de nya reglernas omfattning omarbetat den av riksskattenämnden och fastighetstaxeringskommittéerna sammanställda handledningen för särskild fastighetstaxering.

Särskild tilläggspension enligt kollektivavtal (STP) – avtalsgruppsjukförsäkring (AGS)

SFS 1972:254 (prop 1972:77; SkU 27), SN 1972 s 282–287 (C O Sandström)

Landsorganisationen (LO) och Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) har den 22 juni 1971 träffat överenskommelse om särskild tilläggspension. I avsikt att kunna betrakta denna överenskommelse som en pensionsförsäkring i skatterättslig mening har ändringar företagits i anvisningarna till 31 §, 1, åttonde stycket, KL. Sålunda har den i nämnda anvisningspunkt angivna minimitiden om ett och ett halvt år begräns-

sats till att avse endast ålderspension som ej utgår enligt allmän pensionsplan i den mening som avses i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse.

Berörda organisationer har även träffat överenskommelse om avtalsgruppsjukförsäkring (AGS). Genom komplettering av bestämmelserna i 32 § 3 mom tredje stycket KL har föreskrivits att förmån av fri gruppsjukförsäkring under vissa förutsättningar skall vara skattefri för arbetstagare, om förmånen utgår enligt normer som fastställts enligt kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer.

Bestämmelserna trädde i kraft den 14 juni 1972 och tillämpas första gången vid 1973 års taxering. De nya bestämmelserna får såvitt avser STP enligt överenskommelsen mellan SAF och LO ingen praktisk betydelse förrän vid 1974 års taxering, eftersom den överenskomna STP-planen inte är avsedd att tillämpas förrän fr o m den 1 juli 1973. Bestämmelserna kan emellertid tillämpas vid 1973 års taxering betr STP enligt annat kollektivavtal av liknande slag.

Betr AGS förutsätter den aktuella överenskommelsen mellan SAF och LO att den första premieuppbörden äger rum under förra delen av 1972 och att avtalet i övrigt tillämpas fr o m den 1 september samma år.

Beskattningen vid avyttring av aktier och andelar i s k vinstbolag m m

SFS 1972: 273 (prop 1972: 93, SkU 31) SN 1972 s 357–366 (Atterwall)

Den 14 juni 1972 har nya bestämmelser om skärpt realisationsvinstbeskattning vid överlåtelse av aktier eller andelar i s k vinstbolag trätt i kraft. Bestämmelserna, som återfinns i 35 § 3 mom KL, har givits en viss retroaktivitet. De tillämpas på sådana överlåtelser av aktier eller andelar som ägt rum efter utgången av år 1971.

Bestämmelserna, vilkas syfte är att hindra att obeskattade vinstmedel i aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, som tömts på sina reallgångar, obehörigen undgår beskattning, innebär i korthet följande.

Därest skattskyldig avyttrar aktie i aktiebolag, i vilket vid avyttringen finns obeskattade vinstmedel till följd av att mer än 50 % av bolagets tillgångar före avyttringen av aktien har överlåtits på den skattskyldige eller annan, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Vid bedömningen av frågan om mer än hälften av bolagets tillgångar överlåtits kan under vissa förutsättningar hänsyn tas till överlåtelser som ägt rum efter avyttringen av aktien. RSV kan ge dispens från dessa bestämmelser ”om det kan antagas att avyttringen av aktien eller andelen skett i annat syfte än att erhålla obehörig förmån vid beskattningen”.

Koncernbidrag för samhällsekonomiskt betydelsefulla uppgifter

SFS 1972: 74 (prop 1972: 13, SkU 11), SN 1972 s 288–292 (C O Sandström)

Riksdagen har antagit ett propositionsförslag om sådan ändring i KL:s regler om avdrag för öppet koncernbidrag (43 § 3 mom) att Kungl Maj:t, i syfte att främja samhällsekonomiskt betydelsefulla uppgifter, skall kunna medge avdragsrätt för bidrag från ett företag till ett annat även om inte alla de förutsättningar som annars

gäller för avdragsrätt för koncernbidrag föreligger. Avdragsrätt skall kunna avse även förlust på aktier eller andelar i företag som fullföljer betydelsefulla uppgifter. Bestämmelserna har trätt i kraft den 1 juli 1972 och tillämpas i fråga om bidrag, som lämnas fr o m nämnda dag, eller i fråga om förlust på aktier eller andelar, som framkommer vid avyttring av aktierna eller andelarna eller vid upplösning av företag fr o m samma dag. De nya bestämmelserna tillämpas även i fråga om förlust på grund av lån e d som framkommer fr o m nämnda dag.

Bidrag till viss forskning m m

SFS 1972:39

I kungörelsen (1971:8) om avdrag vid inkomsttaxeringen för bidrag till viss forskning eller visst utvecklingsarbete har föreskrivits att avdragsrätt medges för bidrag som för forskning eller utvecklingsarbete lämnats till svensk-franska forskningsföreningen eller svensk-japanska stiftelsen för forskning och utveckling.

Särskilt investeringsavdrag

SFS 1972:71 (prop 1972:20; SkU 14), SN 1972 246–250 (Atterwall) SFS 1972:717 (prop 1972:125; FiU:40)

Riksdagen har i april 1972 beslutat om vissa ändringar i gällande regler för särskilt investeringsavdrag vid den statliga inkomsttaxeringen.

Sålunda har beslutats att Kungl Maj:t, när synnerliga skäl föreligger, får medge att det 20-procentiga särskilda investeringsavdraget får åtnjutas vid anskaffning av även sådana inventarier som beställs under år 1971 eller 1972 men inte kan levereras före utgången av år 1973 resp 1974.

Vidare har beslutats om begränsning av rätten för fysiska personer att vid den statliga inkomsttaxeringen göra investeringsavdrag med högre belopp än som svarar mot inkomsten av den verksamhet, i vilken inventarieanskaffningen gjorts. I den mån avdraget inte kunnat till fullo utnyttjas, får resterande del dras av vid den statliga inkomsttaxeringen för något av de sex följande åren.

Slutligen har fastslagits att talan inte får föras mot RSV:s beslut i fråga som avser rätt till investeringsavdrag vid anskaffning av begagnade inventarier.

Ändringarna har trätt i kraft den 12 april 1972. Bestämmelsen om begränsning av investeringsavdrag för fysisk person tillämpades första gången vid 1972 års taxering.

I december månad 1972 har riksdagen beslutat att investeringsavdrag får åtnjutas med 30 % av kostnaden för inventarier som anskaffats under perioden den 1 november 1972 – den 30 juni 1973 eller som beställts under denna tidsperiod för leverans före utgången av 1974¹. Kungl Maj:t har möjlighet att ge dispens.

¹ Det bör kanske påpekas att avdrag i regel skall göras vid 1973 års taxering om leveransen skett under 1972 eller efter den 30.6.1973 (brutet räkenskapsår kan emellertid medföra annat resultat). Däremot skall avdrag ske vid 1974 års taxering om leveransen sker under första halvåret 1973. Detta kan förefalla egendomligt men det sammanhänger med att man anknutit till en tidigare lagstiftning.

Skattebefrielse för dödsbo

SFS 1972:77, 79, 80, 84 och 85 (prop 1972:15; SkU 12)

SFS 1972:764 (prop 1972:145; SkU 65)

Fr o m den 1 juli 1972 ankommer det inte längre på taxeringsnämnd att fatta beslut ifråga om skattebefrielse för dödsbo. Sådant beslut meddelas numera endast av den skatterätt, som har att uppta besvär rörande dödsboets taxering till statlig inkomstskatt.

Dödsbo kan numera även erhålla befrielse från skyldighet att erlagga skattetillägg och förseningsavgift.

Ändringar i taxeringsförordningen (TF) m m

SFS 1972:764 (prop 1972:145, SkU 65)

SN 1972 s 505–509 (Gunnar Björne)

Deklarationskyldighet för folkpensionärer

För över 300 000 folkpensionärer bortfaller den obligatoriska deklarationskyldigheten i fråga om inkomst fr o m 1973 års taxering. Höstriksdagen har nämligen godtagit ett propositionsförslag av innebörd att folkpensionärer, som förutom folkpension uppburit bruttointäkt på högst 1 500 kr och som inte har skattepliktiga förmögenhetstillgångar överstigande 50 000 kr är, om han varit bosatt i riket under hela beskattningsåret, skyldig att utan anmaning lämna självdeklaration för inkomst endast om garantibelopp för fastighet skall upptas såsom skattepliktig inkomst för honom.

I fråga om gifta folkpensionärer gäller inkomst- och förmögenhetsgränserna för makarna gemensamt.

Bestämmelserna har intagits som ett andra stycke i 3 mom 22 § TF.

Indelningen i taxeringsdistrikt – taxeringsassistenterna

I fråga om aktiebolag med ett fåtal delägare har hittills gällande uppdelning i taxeringsdistrikt inneburit att ägarna och bolagen taxerats av skilda taxeringsnämnder. Det har från kontrollsynpunkt ansetts vara av väsentlig betydelse att fåmansbolagens och deras ägares taxeringar handläggs i ett sammanhang. I län skall som bekant enl 4 § femte st TF finnas ett eller flera särskilda taxeringsdistrikt, där särskild taxeringsnämnd verkställer taxering av andra skattskyldiga än fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. Till sådant taxeringsdistrikt skall numera, där så kan ske, hänföras även fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse som ensam eller tillsammans med ett fåtal andra skattskyldiga äger aktierna i aktiebolag eller andelarna i ekonomisk förening.

De särskilda taxeringsnämnder, som taxerar aktiebolag och ekonomiska föreningar, kan numera få biträde av taxeringsassistent, om länsstyrelsen finner det lämpligt (6 § 2 mom TF). Det torde finnas anledning påpeka att det i propositionen framhålls att förslaget i denna del inte i och för sig syftar till en utökning av antalet tjänster som taxeringsassistent utan bara avser att låta länsstyrelserna inom ramen för tillgängliga resurser fördela arbetskraften på lämpligt sätt.

Taxeringsrevision m m

För att förbättra möjligheterna för taxeringsrevisor att fullgöra sina uppgifter har beslutats om vissa ändringar av bestämmelserna om taxeringsrevisors befogenheter.

Sålunda har 56 § 1 mom tredje stycket TF ändrats på så sätt att orden ”i den omfattning, som finnes erforderlig” uteslutits. Denna passus har i vissa fall berett svårigheter vid tillämpningen. Genom ändringen har klarlagts att den som verkställer taxeringsrevision i princip har rätt att ta del av alla räkenskaper, handlingar m m som hör till den verksamhet som granskas.

Vidare kan numera taxeringsrevision företas av det löpande beskattningsårets räkenskaper utan att detta behöver ske i samband med att deklara- och uppgiftsskyldighet för förflutet beskattningsår kontrolleras (56 § 1 mom fjärde stycket TF).

56 § 2 mom TF har ändrats och givits en lydelse som direkt anger att taxeringsrevisor har rätt att *genast* ta del av alla handlingar som skall granskas. I propositionen har framhållits att häri ligger också att skattechefen, då han utnyttjar sin befogenhet att redan från början bestämma tid och plats för revisionen, kan göra detta utan att den skattskyldige underrättas i förväg om revisionen.

Jävsfrågor

57 § TF har utökats med ett stycke av innehåll att tjänsteman vid länsstyrelse, som i taxeringsnämnd deltagit i slutlig handläggning av taxering, får utan hinder av 4 § 3 förvaltningslagen (1971:290) utföra taxeringsrevision rörande taxeringen om särskilda skäl föreligger. Detsamma gäller kommunal taxeringsrevisor, som handlagt taxering i taxeringsnämnd.

Enligt 4 § 3 förvaltningslagen är den som har att handlägga ärende jävig bl a om ärendet blivit anhängigt hos myndigheten efter överklagande eller underställning eller på grund av tillsyn över annan myndighet och han tidigare hos den underordnade myndigheten deltagit i den slutliga handläggningen av ärende som rör saken (tvåinstansjäv). Enligt 4 § 5 samma lag föreligger jäv också om eljest särskild omständighet föreligger som är ägnad att rubba förtroendet till tjänstemannens opartiskhet i ärendet (grannlagenhetsjäv).

Genom tillägget i 57 § TF har möjlighet öppnats att i vissa fall göra undantag från reglerna om tvåinstansjäv. Däremot har något undantag från bestämmelserna om grannlagenhetsjäv inte gjorts, vilket föranleder mig att citera följande ur propositionen ”Som JO framhållit och som påpekats i prop 1971:60 (s 80–81) kan emellertid situationen vara sådan att jäv inte kan anses föreligga t ex om flera år förflutit eller om den skattskyldige flyttat till annat taxeringsdistrikt eller om det tidigare ärendet varit helt okontroversiellt”.

Förenklat rättelseförfarande

Lokal skattemyndighet har erhållit fler möjligheter att vidta rättelse av uppenbara felaktigheter i taxeringsnämnds beslut. Rättelse av grundavdrag kan nu med stöd av 72 a § TF ske även om den beskattningsbara inkomsten därigenom höjs. I fråga

om avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer har rättelsemöjligheten utvidgats till att avse alla fall som medför sänkning av den beskattningsbara inkomsten, således även fall där den beskattningsbara inkomsten inte helt undanröjs genom rättelsen. Det förenklade rättelseförfarandet omfattar även omrubricering från B-inkomst till A-inkomst där taxeringsnämndens beslut om inkomstens karaktär är uppenbart felaktigt. Rättelsemöjligheten avser också uppenbar felaktighet i fråga om uppgift i inkomstlängden till ledning för påförande av skogsvårdsavgift.

Kommuns besvär rätt

Önskemål om förlängning av kommuns besvärstid har tillgodosetts genom en ändring i 76 § TF. Kommuns besvär över taxeringsnämnds beslut skall anföras före utgången av mars månad året efter taxeringsåret.

Förseningsavgift

Enkel förseningsavgift påförs i förekommande fall med en procent av den högsta beskattningsbara inkomsten vid taxeringen av den skattskyldige för inkomst i kommunen, och med tre tiondels procent av den vid taxeringen fastställda skattepliktiga förmögenheten i den mån den överstiger skattefritt belopp som tillkommer den skattskyldige vid förmögenhetsbeskattningen, dock med högst 300 kr för en skattskyldig vid en och samma taxering. Om skattskyldig trots anmaning inte avgett självdeklaration inom föreskriven tid, skall förseningsavgiften bestämmas till två gånger den enkla avgiften, dock lägst till 100 kr.

Fr o m den 29 december 1972 gäller nämnda beräkningsgrund endast för annan skattskyldig än aktiebolag. För aktiebolag påförs numera den enkla förseningsavgiften oberoende av bolagets beskattningsbara inkomst med 500 kr. Lämnar aktiebolag trots anmaning inte självdeklaration påförs förseningsavgift med 1 000 kr.

SFS 1972: 83 (prop 1972: 15, SkU 12)

Vissa ändringar i TF trädde i kraft den 18 april 1972 och skulle tillämpas redan vid 1972 års taxering. Ändringarna kunde helt naturligt inte redovisas i denna tidsskrifts redogörelse för nyheter i skattelagstiftningen vid 1972 års taxering. I nr 6 av Skattenytt s 241 har kammarrättsrådet Sverker Widmark lämnat en utförlig kommentar till de nya bestämmelserna.

Dubbelbeskattningsavtal

Kungl Maj:t har förordnat att punkt 3 av de anvisningar till art VII som intagits i bilaga 2 till kungörelsen (1965: 38) om tillämpning av avtal den 23 mars 1939 mellan Sverige och *Amerikas Förenta Stater* för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning beträffande inkomst- och andra skatter fr o m den 8 november 1972 skall ha ändrad lydelse (SFS 1972: 545). Vidare har fr o m sistnämnda datum ändring skett i kungörelsen (1965: 40) om uttagande i vissa fall av guldens skatt på utdelning från företag i Amerikas För-

enta Stater (SFS 1972: 544) samt utfärdats en ny kungörelse om kupongskatt för person som är bosatt eller medborgare i Amerikas Förenta Stater m m tillkommit (SFS 1972:543).

Med tillämpning första gången beträffande 1973 års taxering såvitt avser inkomst- och förmögenhetsbeskattningen har Kungl Maj:t förordnat om utvidgning av avtalet den 28 juli 1960 mellan Sverige och *Storbritannien* och *Nordirland* för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande inkomstskatter till vissa brittiska territorier (SFS 1972: 473). Den 20 september 1972 har kungörelse om kupongskatt för personer med hemvist i vissa brittiska territorier, m m trätt i kraft (SFS 1972: 474).

Den 2 februari och 4 oktober 1972 har ändringar i de anvisningar till art 11 och 12 som inlaga i bilaga 2 till kungörelsen (1958: 653) om tillämpning av ett mellan Sverige och *Danmark* den 21 juli 1958 ingånget avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet trätt i kraft (SFS 1972: 8 och 499).

Anvisningarna till art 8 som intagits i kungörelsen (1959: 20) om tillägg till och ändring i kungörelsen den 26 maj 1950 (nr 198) om tillämpning av ett mellan Sverige och *Finland* den 21 december 1949 ingånget avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet har erhållit ändrad lydelse fr o m den 4 oktober 1972 (SFS 1972: 497).

Vårriksdagen 1971 godkände enligt förslag i prop 1971: 112 två den 9 resp den 10 mars 1971 undertecknade tilläggsavtal till dubbelbeskattningsavtalet den 24 december 1936 mellan Sverige och *Frankrike* beträffande direkta skatter. Den 1 juli 1972 trädde kungörelsen om tillämpning av avtalet mellan Sverige och Frankrike för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning beträffande direkta skatter i kraft (SFS 1972: 433).

Punkt 3 av de anvisningar till art VII som intagits i bilaga 2 till kungörelsen (1963:497) om tillämpning av ett mellan Sverige och *Grekland* den 6 oktober 1961 ingånget avtal för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande skatter på inkomst och förmögenhet har erhållit ändrad lydelse. Kungörelsen (SFS 1972: 540) härom har trätt i kraft den 8 november 1972. Samma datum har en ny kungörelse om kupongskatt för person med hemvist i Grekland, m m trätt i kraft (SFS 1972: 539).

Anvisningarna till art 11 och 12 som intagits i bilaga 2 till kungörelsen (1964: 584) om tillämpningen av ett mellan Sverige och *Island* den 23 januari 1964 ingånget avtal för undvikande av dubbelbeskattning har ändrats (SFS 1972: 7 och 500).

En ny kungörelse om kupongskatt för person som är bosatt i *Japan* m m har trätt i kraft den 8 november 1972 (SFS 1972: 541). Vidare har punkt 3 av anvisningarna till art VII som intagits i bilaga 2 till kungörelsen (1965: 918) om tillämpning av dubbelbeskattningsavtalet av den 12 december 1956 mellan Sverige och Japan givits ändrad lydelse (SFS 1972: 542).

Kungl Maj:t har förordnat (SFS 1972: 475), att dels kungörelsen (1959: 462) om tillämpning av en mellan Sverige och *Storbritannien* den 28 maj 1958 träffad

överenskommelse om utvidgande till vissa brittiska territorier av tillämpningsområdet för det mellan Sverige och Storbritannien den 30 mars 1949 ingångna dubbelbeskattningsavtalet dels kungörelsen (1959: 463) med vissa bestämmelser angående kupongskatt för skattskyldiga, bosatta i vissa brittiska territorier, skall upphöra att gälla i förhållandet mellan Sverige och *Kenya* vid utgången av 1972. Kungörelserna äger emellertid tillämpning i förhållandet mellan Sverige och *Kenya*, den förstnämnda kungörelsen vid 1973 års taxering och vid eftertaxering för år 1973 eller tidigare år och den sistnämnda kungörelsen i fråga om kupongskatt som skolat erläggas före utgången av år 1972.

2, 3, 5 och 7 §§ kungörelsen (1971: 1253) om kupongskatt för personer med hemvist i *Malaysia* m m har ändrats. Ändringarna trädde i kraft den 29 november 1972 (SFS 1972: 573).

Den 10 mars 1972 har kungörelsen om tillämpning av det mellan Sverige och *Norge* den 1 november 1971 ingångna avtalet för undvikande av dubbelbeskattnings beträffande skatter på inkomst och förmögenhet trätt i kraft. Genom denna kungörelse har kungörelsen (1957: 26) om tillämpning av ett mellan Sverige och *Norge* den 27 september 1956 ingånget dubbelbeskattningsavtal upphävts. Den nya kungörelsen tillämpas beträffande kupongskatt på utdelning som blivit tillgänglig för lyftning fr o m dagen för ikraftträdandet och i övrigt på inkomst som förvärvas efter utgången av år 1971 samt vid taxering till statlig förmögenhetsskatt år 1973 eller senare år. (SFS 1972: 35, prop 1971: 172, SkU 65.) Genom en ändring som trädde i kraft den 4 oktober 1972 har anvisningarna till art 15 som intagits i bilaga 2 till sistnämnda kungörelse erhållit ny lydelse (SFS 1972: 498). En kungörelse om tull och skattefrihet vid uppförande och underhåll av vissa stängsel för renar har trätt i kraft den 1 maj 1972 (SFS 1972: 116). En ny kungörelse om kupongskatt för person med hemvist i *Norge* m m (SFS 1972: 36) tillämpas beträffande kupongskatt som blivit tillgänglig för lyftning fr o m 10 mars 1972 och beträffande statlig inkomstskatt på sådan utdelning på andel i ekonomisk förening som blivit tillgänglig för lyftning efter utgången av år 1971. Denna kungörelse har ändrats i vissa delar (SFS 1972: 574).

Genom en ny kungörelse om kupongskatt för person som är bosatt i *Sri Lanka* (*Ceylon*) har fr o m 8 november 1972 kungörelsen (1958: 84) med vissa bestämmelser angående kupongskatt för skattskyldig, som är bosatt i *Ceylon* upphävts (SFS 1972: 538).

Slutligen har Kungl Maj:t förordnat, att en överenskommelse om nedsättning av skatter på utdelning och ränta, som den 14 mars och den 17 april 1972 träffats enligt artiklarna 10 och 10 A i avtalet den 14 maj 1959 mellan Sverige och *Österrike* för undvikande av dubbelbeskattnings beträffande skatter på inkomst och förmögenhet i avtalets genom protokoll den 6 april 1970 ändrade lydelse (se SFS 1970: 769), skall lända till efterrättelse för Sveriges del beträffande utdelning från svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening som blivit tillgänglig för lyftning efter utgången av år 1970 och i övrigt ifråga om utdelning och ränta som förvärvats efter utgången av år 1969. (SFS 1972: 476.)

Reformerad jordbruksbeskattning

Det kan också nämnas att höstriksdagen 1972 beslutat att en allmän övergång till bokföringsmässig redovisning av inkomst av jordbruksfastighet skall ske under en period av fem år med början den 1 januari 1973. Den nya lagen, som medför ändrade bestämmelser bl a i fråga om avskrivning av markanläggningar, byggnader och inventarier, tillämpas första gången vid 1974 års taxering och borde kanske rätteligen inte kommenteras i detta sammanhang. Den har emellertid betydelse för vissa jordbrukare under beskattningsåret 1973. Jag skall därför i korthet beröra övergångsbestämmelserna. I övrigt hänvisas till proposition 1972: 120 och skatteutskottets betänkande nr 67 år 1972 samt till artikel i kommande nummer av tidskriften.

De nya bestämmelserna tillämpas med vissa undantag beträffande skattskyldig, som efter ikraftträdandet förvärvar äganderätt eller nyttjanderätt till sådan jordbruksfastighet som utgör särskild förvärvskälla, och beträffande annan skattskyldig från och med 1974 års taxering,

om inkomsten av jordbruksfastighet redan vid ikraftträdandet beräknas enligt bokföringsmässiga grunder,

om bruttointäkten av jordbruksfastighet, som utgör särskild förvärvskälla, för beskattningsåret 1971 enligt taxeringsnämndens beslut uppgått till eller överstigit 150 000 kronor, och

om den skattskyldige är juridisk person, som ej är dödsbo.

Annan skattskyldig har möjlighet att frivilligt gå över till bokföringsmässig redovisning redan fr o m 1 januari 1973. Skattskyldig skall i sådant fall göra anmälan härom före utgången av januari 1973 hos skattechefen i det län där jordbruksfastigheten är belägen.

Som en serviceåtgärd åt de jordbrukare som skall gå över till inkomstredovisning enligt det nya systemet kommer länsstyrelsen i det län där jordbruksfastigheten är belägen att i rekommenderat brev underrätta om skyldigheten att gå över, i den mån skyldigheten grundar sig på storleken av bruttointäkten i förvärvskällan.

Vidare bör nämnas att i prop 1972: 147 framlagts förslag om viss begränsning av rätten till kontraktsavskrivning och annan avskrivning av fartyg och luftfartyg. Förslaget har ännu ej behandlats av riksdagen men avses dock att tillämpas fr o m 1973 års taxering.

Slutligen kan framhållas att det särskilda investeringsavdraget för byggnadsarbeten som igångsatts under tiden 1 november 1972–30 juni 1973 skall yrkas först vid 1974 års taxering.